

111

Besluit van 4 maart 1992, houdende wijziging van het Algemeen Rijksambtenarenreglement, het Arbeidsovereenkomstenbesluit en het Ambtenarenreglement Staten-Generaal betreffende vakantie en betreffende ouderschapsverlof

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken van 29 november 1991, nr. AB91/U820, directoraat-generaal Management en Personeelsbeleid, directie Arbeidsvoorwaarden, afdeling Arbeidsvoorwaarden Rijkspersoneel;

Gelet op de artikelen 125, eerste lid, en 134, eerste lid, van de Ambtenarenwet 1929;

De Raad van State gehoord (advies van 31 januari 1992, nr. W04.91.0692);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Binnenlandse Zaken van 27 februari 1992, nr. AB92/136, directoraat-generaal Management en Personeelsbeleid, directie Arbeidsvoorwaarden, afdeling Arbeidsvoorwaarden Rijkspersoneel;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Algemeen Rijksambtenarenreglement (Stb. 1931, 248)¹ wordt als volgt gewijzigd:

A

Voor de huidige tekst van artikel 14 wordt een 1. geplaatst, waarna aan dit artikel een tweede lid wordt toegevoegd, luidend:

2. Indien van de ambtenaar op een dag geen dienst wordt geëist vanwege een sluiting van het ministerie of onderdeel daarvan op andere gronden dan die van artikel 21, derde lid, en hij de uren die hij op een dergelijke dag volgens zijn werktijdregeling als bedoeld in artikel 21, eerste lid, zou moeten werken, niet op een ander tijdstip inhaalt of voor deze uren geen vakantie opneemt, ontvangt hij over deze uren geen bezoldiging.

B

In artikel 22 wordt het tiende lid, onder b, vervangen door:

b. ziekte, voor zover de verhindering tot dienstverrichting korter duurt dan 26 weken, waarbij een hervatting van de dienstverrichting gedurende dertig kalenderdagen of minder geen nieuwe periode van 26 weken inluit en waarbij de in de derde volzin van het negende lid genoemde periode van dertig kalenderdagen wordt begrepen in de periode van 26 weken.

C

In artikel 23 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Het derde lid wordt vervangen door:

3. De ambtenaar dient in elk kalenderjaar ten minste 120 uur vakantie op te nemen waarvan ten minste 80 uur over een aaneengesloten periode indien voor hem een volledige werktijd geldt en tot in evenredigheid lagere getallen indien voor hem een onvolledige werktijd geldt.

2. Het vierde lid vervalt onder vernummering van het vijfde tot en met het achtste lid tot vierde tot en met zevende lid.

3. Toegevoegd worden een nieuw achtste lid en een nieuw negende lid, luidend:

8. Niet-opgenomen vakantie, waaronder eventuele van vorige jaren overgeboekte vakantie, wordt naar het volgende kalenderjaar overgeboekt tot een maximum van de aanspraak van de ambtenaar over een vol kalenderjaar berekend volgens artikel 22, verminderd met de in het derde lid van dit artikel bedoelde vakantie.

9. Het bevoegd gezag kan toestaan dat in individuele gevallen in een bepaald jaar wordt afgeweken van de overeenkomstig het achtste lid maximaal naar een volgend kalenderjaar over te boeken vakantie-aanspraken.

D

In artikel 33g worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Het vierde lid wordt vernummerd tot vijfde lid en het vijfde tot en met zevende lid worden vernummerd tot zevende tot en met negende lid.

2. Toegevoegd worden een nieuw vierde lid en een nieuw zesde lid, luidend:

4. Het bevoegd gezag kan toestaan dat het verlof afwijkend van de eerste volzin van het derde lid wordt opgenomen, mits daardoor het maximale aantal verlofuren dat over een aaneengesloten periode van zes maanden aan de ambtenaar kan worden verleend niet wordt overschreden en de aaneengesloten verlofperiode niet langer dan een jaar is.

6. De ambtenaar is verplicht tot terugbetaling van de bezoldiging over de genoten verlofuren wanneer hem tijdens de verlofperiode of binnen een jaar na afloop van het verlof ontslag wordt verleend op verzoek dan wel niet op verzoek op grond van aan de ambtenaar te wijten feiten of

omstandigheden. Ontslag op verzoek gevolgd door een overgang binnen een maand naar een andere functie binnen de rijksdienst wordt niet als ontslag beschouwd.

E

Artikel 102 wordt gewijzigd als volgt:

1. Het vijfde lid komt te luiden:

5. Indien de ambtenaar voor zijn overlijden te veel vakantie heeft genoten, vindt artikel 24, tweede lid, overeenkomstige toepassing. Het aldus verschuldigde bedrag en de reeds voor zijn overlijden aan de ambtenaar uitbetaalde bezoldiging over een na zijn overlijden gelegen tijdvak worden in mindering gebracht op het eventueel aan de nagelaten betrekkingen of rechtverkrijgenden van de ambtenaar verschuldigde bedrag wegens nog niet vergolden aanspraken van de ambtenaar, en bij gebreke hiervan of indien en voorzover dit bedrag daarvoor niet toereikend is, op de uitkering bedoeld in het tweede lid.

ARTIKEL II

Het Arbeidsovereenkomstenbesluit (Stb. 1931, 354)¹ wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 13 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Het tweede en derde lid worden vernummerd tot derde en vierde lid.

2. Toegevoegd wordt een nieuw tweede lid, luidend:

2. Indien van de werknemer op een dag geen dienst wordt geëist vanwege een sluiting van het ministerie of onderdeel daarvan op andere gronden dan die van artikel 20, derde lid, en hij de uren die hij op een dergelijke dag volgens zijn werktijdregeling als bedoeld in artikel 20, eerste lid, zou moeten werken, niet op een ander tijdstip inhaalt of voor deze uren geen vakantie opneemt, ontvangt hij over deze uren geen loon.

B

In artikel 21 wordt het tiende lid, onder b, vervangen door:

b. ziekte, voor zover de verhindering tot dienstverrichting korter duurt dan 26 weken, waarbij een hervatting van de dienstverrichting gedurende dertig kalenderdagen of minder geen nieuwe periode van 26 weken inluit en waarbij de in de derde volzin van het negende lid genoemde periode van dertig kalenderdagen wordt begrepen in de periode van 26 weken.

C

In artikel 22 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Het derde lid wordt vervangen door:

3. De werknemer dient in elk kalenderjaar ten minste 120 uur vakantie op te nemen waarvan ten minste 80 uur over een aaneengesloten periode indien voor hem een volledige werktijd geldt en tot in evenredigheid lagere getallen indien voor hem een onvolledige werktijd geldt.

2. Het vierde lid vervalt onder vernummering van het vijfde tot en met het achtste lid tot vierde tot en met zevende lid.

3. Toegevoegd worden een nieuw achtste lid en een nieuw negende lid, luidend:

8. Niet-opgenomen vakantie, waaronder eventuele van vorige jaren overgeboekte vakantie, wordt naar het volgende kalenderjaar overgeboekt tot een maximum van de aanspraak van de werknemer over een vol kalenderjaar berekend volgens artikel 21, verminderd met de in het derde lid van dit artikel bedoelde vakantie.

9. Het bevoegd gezag kan toestaan dat in individuele gevallen in een bepaald jaar wordt afgeweken van de overeenkomstig het achtste lid maximaal naar een volgend kalenderjaar over te boeken vakantie-aanspraken.

D

In artikel 30i worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Het vierde lid wordt vernummerd tot vijfde lid en het vijfde tot en met zevende lid worden vernummerd tot zevende tot en met negende lid.

2. Toegevoegd worden een nieuw vierde lid en een nieuw zesde lid, luidend:

4. Het bevoegd gezag kan toestaan dat het verlof afwijkend van de eerste volzin van het derde lid wordt opgenomen, mits daardoor het maximale aantal verlofuren dat over een aaneengesloten periode van zes maanden aan de werknemer kan worden verleend niet wordt overschreden en de aaneengesloten verlofperiode niet langer dan een jaar is.

6. De werknemer is verplicht tot terugbetaling van het loon over de genoten verlofuren wanneer hij binnen een jaar na afloop van het verlof ontslag neemt dan wel ontslagen wordt op grond van aan hem te wijten feiten of omstandigheden. Ontslag op verzoek gevolgd door een overgang binnen een maand naar een ander functie binnen de rijksdienst wordt niet als ontslag beschouwd.

E

Artikel 60 wordt gewijzigd als volgt:

1. Lid 5 komt te luiden:

5. Indien de werknemer voor zijn overlijden te veel vakantie heeft genoten, vindt artikel 23, tweede lid, overeenkomstige toepassing. Het aldus verschuldigde bedrag en het reeds voor zijn overlijden aan de werknemer uitbetaald loon over een na zijn overlijden gelegen tijdvak worden in mindering gebracht op het eventueel aan de nagelaten betrekkingen of rechtverkrigenden van de werknemer verschuldigde bedrag wegens nog niet vergolden aanspraken van de werknemer, en bij

gebreke hiervan of indien en voor zover dit bedrag daarvoor niet toereikend is, op de uitkering bedoeld in het tweede lid.

ARTIKEL III

Het Ambtenarenreglement Staten-Generaal (Stb. 1979, 123)¹ wordt als volgt gewijzigd:

A

Voor de huidige tekst van artikel 20 wordt een 1. geplaatst waarna aan dit artikel een tweede lid wordt toegevoegd, luidend:

2. Indien van de ambtenaar op een dag geen dienst wordt geëist vanwege een sluiting op andere gronden dan die van artikel 34, derde lid, en hij de uren die hij op een dergelijke dag volgens zijn werktijdregeling als bedoeld in artikel 34, eerste lid, zou moeten werken, niet op een ander tijdstip inhaalt of voor deze uren geen vakantie opneemt, ontvangt hij over deze uren geen bezoldiging.

B

In artikel 35 wordt het tiende lid, onder b, vervangen door:

b. ziekte, voor zover de verhinderende dienstverrichting korter duurt dan 26 weken, waarbij een hervatting van de dienstverrichting gedurende dertig kalenderdagen of minder geen nieuwe periode van 26 weken inluit en waarbij de in de derde volzin van het negende lid genoemde periode van dertig kalenderdagen wordt begrepen in de periode van 26 weken.

C

In artikel 36 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Het derde lid wordt vervangen door:

3. De ambtenaar dient in elk kalenderjaar ten minste 120 uur vakantie op te nemen waarvan ten minste 80 uur over een aaneengesloten periode indien voor hem een volledige werktijd geldt en tot in evenredigheid lagere getallen indien voor hem een onvolledige werktijd geldt.

2. Het vierde lid vervalt onder vernummering van het vijfde tot en met het achtste lid tot vierde tot en met zevende lid.

3. Toegevoegd worden een nieuw achtste lid en een nieuw negende lid, luidend:

8. Niet-opgenomen vakantie, waaronder eventuele van vorige jaren overgeboekte vakantie, wordt naar het volgende kalenderjaar overgeboekt tot een maximum van de aanspraak van de ambtenaar over een vol kalenderjaar berekend volgens artikel 35, verminderd met de in het derde lid van dit artikel bedoelde vakantie.

9. Het bevoegd gezag kan toestaan dat in individuele gevallen in een bepaald jaar wordt afgeweken van de overeenkomstig het achtste lid maximaal naar een volgend kalenderjaar over te boeken vakantie-aanspraken.

D

In artikel 62a worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Het vierde lid wordt vernummerd tot vijfde lid en het vijfde tot en met zevende lid worden vernummerd tot zevende tot en met negende lid.

2. Toegevoegd worden een nieuw vierde lid en een nieuw zesde lid, luidend:

4. Het bevoegd gezag kan toestaan dat het verlof afwijkend van de eerste volzin van het derde lid wordt opgenomen, mits daardoor het maximale aantal verlofuren dat over een aaneengesloten periode van zes maanden aan de ambtenaar kan worden verleend niet wordt overschreden en de aaneengesloten verlofperiode niet langer dan een jaar is.

6. De ambtenaar is verplicht tot terugbetaling van de bezoldiging over de genoten verlofuren wanneer hem binnen een jaar na afloop van het verlof ontslag wordt verleend op verzoek dan wel niet op verzoek op grond van aan de ambtenaar te wijten feiten of omstandigheden. Ontslag op verzoek gevolgd door een overgang binnen een maand naar een andere functie binnen de rijksdienst wordt niet als ontslag beschouwd.

E

Artikel 134 wordt gewijzigd als volgt:

1. Het vijfde lid komt te luiden:

5. Indien de ambtenaar voor zijn overlijden te veel vakantie heeft genoten, vindt artikel 37, tweede lid, overeenkomstige toepassing. Het aldus verschuldigde bedrag en de reeds voor zijn overlijden aan de ambtenaar uitbetaalde bezoldiging over een na zijn overlijden gelegen tijdvak worden in mindering gebracht op het eventueel aan de nagelaten betrekkingen of rechtverkrigenden van de ambtenaar verschuldigde bedrag wegens nog niet vergolden aanspraken van de ambtenaar, en bij gebreke hiervan of indien en voor zover dit bedrag daarvoor niet toereikend is, op de uitkering bedoeld in het tweede lid.

ARTIKEL IV

De toepassing van artikel 23, achtste lid, van het Algemeen Rijksambtenarenreglement, van artikel 22, achtste lid, van het Arbeidsovereenkomstenbesluit en van artikel 36, achtste lid, van het Ambtenarenreglement Staten-Generaal vindt ten aanzien van op 31 december 1991 nog niet genoten vakantie eerst plaats met ingang van 31 december 1994, welke datum in bijzondere individuele gevallen door het bevoegde gezag op een latere datum kan worden gesteld.

ARTIKEL V

1. Dit besluit treedt voor wat betreft artikel I, onderdeel D, artikel II, onderdeel D en artikel III, onderdeel D in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst en werkt terug tot en met 1 oktober 1991.

2. In afwijking van het eerste lid vindt ten aanzien van de gevallen

waarin voor de inwerkingtreding van dit besluit een verlofperiode is aangevangen volgens de regelen van artikel 33g, derde lid, van het Algemeen Rijksambtenarenreglement, 30i, derde lid, van het Arbeids-overeenkomstenbesluit en 62a, derde lid, van het Ambtenarenreglement Staten-Generaal geen terugwerkende kracht plaats.

3. Dit besluit treedt voor wat betreft artikel I onderdelen A, C en E, artikel II onderdelen A, C en E en artikel III onderdelen A, C en E in werking met ingang van 1 januari 1992. Indien het Staatsblad waarin dit besluit wordt geplaatst, wordt uitgegeven na 1 januari 1992, treedt het in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst, en werkt het terug tot en met 1 januari 1992.

4. Dit besluit treedt voor wat betreft artikel I onderdeel B, artikel II onderdeel B en artikel III onderdeel B in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat afschrift daarvan zal worden gezonden aan de Raad van State en aan de Algemene Rekenkamer.

's-Gravenhage, 4 maart 1992

Beatrix

De Minister van Binnenlandse Zaken a.i.,
E. M. H. Hirsch Ballin

Uitgegeven de *negentiende* maart 1992

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

¹ Laatstelijk gewijzigd bij koninklijk besluit van 21 februari 1992, Stb. 101
Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken.
Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 14 april 1992, nr. 74.

Algemeen

De voorliggende wijziging van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (ARAR), het Arbeidsovereenkomstenbesluit (AOB) en het Ambtenarenreglement Staten-Generaal bevat in hoofdzaak de formalisering van de afspraken die met betrekking tot de zogenaamde verlofstuwmeren en over een aanpassing van de regeling voor het ouderschapsverlof zijn gemaakt tijdens het overleg voor de sector burgerlijk rijkspersoneel ter zake van het arbeidsvoorwaarden- en werkgelegenheidsbeleid 1991. Daarnaast is als gevolg van het collectief inroosteren van ADV-dagen een wijziging van artikel 14 van het ARAR noodzakelijk en is, los van de genoemde overeenkomst nog een praktische aanpassing van artikel 22 ARAR opgenomen. Het bijgevoegde besluit bevat voorts een wijziging van een bepaling met betrekking tot de uitkering bij overlijden. In het artikelsgewijze gedeelte van deze toelichting wordt daarop nader ingegaan. Van een en ander zijn de departementen in kennis gesteld bij circulaire d.d. 27 september 1991, nr. AB91/U613.

Met betrekking tot de problematiek van de verlofstuwmeren wordt het volgende toegelicht.

Het opnemen van vakantiedagen is een recht van de ambtenaar, waarvan hij in beginsel naar believen gebruik kan maken. In het algemeen wordt ervan uitgegaan dat de ambtenaar ook daadwerkelijk van dit recht gebruik maakt tot de jaarlijks door hem opgebouwde aanspraken. In de huidige situatie gaat de aanspraak op niet-genoten vakantiedagen voor de ambtenaar niet verloren, maar vindt in beginsel onbeperkte overboeking plaats naar volgende kalenderjaren. Hierdoor wordt het mogelijk dat de opgebouwde tegoeden aan vakantie in de loop van de jaren steeds groter worden en er in dat kader van de vorming van «stuwmeren» kan worden gesproken. Hieraan werkt tevens mee dat de in het kader van de arbeidsduurverkortingsbestaande zgn. ADV-dagen meer en meer worden gehanteerd als gewone, extra vakantiedagen. In overeenstemming met de centrales van overheidspersoneel is besloten het ontstaan van zulke verlofstuwmeren tegen te gaan door in de vakantieregeling op te nemen dat per jaar tenminste 120 uur vakantie (d.w.z. drie weken) dient te worden opgenomen door de ambtenaar in volledige betrekking, en door de bepaling dat naar het volgende kalenderjaar nog slechts maximaal de vakantie, opgebouwd in een vol kalenderjaar, verminderd met deze 120 uur, kan worden overgeboekt. Hierbij is afgesproken voor de bestaande stuwmeren een overgangsperiode te hanteren van drie jaar, welke in bijzondere individuele gevallen door het bevoegde gezag kan worden verlengd. Deze overgangsbepaling is neergelegd in artikel IV.

Wat de aanpassing van de regeling voor het ouderschapsverlof betreft wordt het volgende opgemerkt.

Het recht om buitengewoon verlof in verband met ouderschap op te nemen is in 1989 geïntroduceerd (Kb van 15 september 1989, Stb. 422). Toentertijd is bepaald dat het verlof zich maximaal over een periode van zes maanden mag uitstrekken en ten hoogste de helft van de voor de ambtenaar geldende arbeidsduur per week mag bedragen. In de praktijk is gebleken dat de mogelijkheid om flexibeler met de verlofperiode om te gaan wenselijk is. Aan de regeling is thans een nieuw vierde lid toegevoegd dat in principe alle mogelijke indelingen van het verlof toelaat, mits het maximum aantal verlofuren daardoor niet wordt overschreden en de aaneengesloten verlofperiode niet langer is dan een jaar. Het betreft een discretionaire bevoegdheid van het bevoegd gezag, zodat de ambtenaar voor een afwijkende verlofperiode toestemming nodig heeft. In de nieuwe situatie kan de ambtenaar beter inspelen op zijn gezinssi-

tuatie en zullen vooral de managementbezwaren die zich soms voordoen bij de verlening van het verlof verminderen.

In de praktijk is tevens gebleken dat het voorkomt dat na een periode van ouderschapsverlof ontslag wordt aangevraagd. Indien dit zo bewust wordt geconstrueerd is het strijdig aan de bedoeling van de betaalde ouderschapsverlofperiode die beoogt om enerzijds na een geboorte de band met de betaalde arbeid te handhaven en anderzijds de ambtenaar in de eerste periode na een geboorte een ouder-kind-relatie te kunnen laten opbouwen. Daarmee is ook een forse investering van de werkgever gemoeid. Het wordt redelijk geacht om na een dergelijke investering ten aanzien van de ambtenaar een continuering van het dienstverband als uitgangspunt te nemen. Deze periode is op één jaar gesteld. Daarom is thans in een nieuw zesde lid een terugbetalingsverplichting opgenomen voor de over de verlofuren genoten bezoldiging, wanneer de ambtenaar binnen een jaar na het verloop van de verlofperiode ontslag verleend wordt op verzoek dan wel niet op verzoek op grond van aan de ambtenaar te wijten feiten of omstandigheden.

De aanpassing van artikel 14 van het ARAR in verband met het aanwijzen van collectieve roostervrije dagen is noodzakelijk in verband met ambtenaren die geen ADV-dagen hebben. Wanneer een collectieve roostervrije dag wordt aangewezen, wordt deze voor ambtenaren met ADV-dagen afgeboekt van hun tegoed aan ADV-dagen. Ambtenaren die deze dagen niet (meer) hebben krijgen de keuze om de niet gewerkte tijd op een ander tijdstip in te halen, danwel hiervoor verlof op te nemen. Wanneer geen van beide opties gekozen wordt, wordt het aantal niet gewerkte uren op de bezoldiging ingehouden. Het tweede lid van artikel 14 biedt hiertoe de mogelijkheid.

De aanpassing van de tekst van artikel 22, tiende lid, onder b, van het ARAR is noodzakelijk omdat de oorspronkelijke tekst tot misverstanden kan leiden. De tekst kon zo geïnterpreteerd worden dat tijdvakken van ziekte samengeteld moeten worden voordat tot korting op de verlofopbouw wordt overgegaan. De bedoeling van het artikel is echter juist dat korte periodes van werkhervatting niet direct een nieuwe termijn van 26 weken inluiden, waardoor opnieuw een periode van 26 weken gaat lopen. De gewijzigde tekst brengt tot uitdrukking dat een hervatting van de dienstverrichting die gelijk is aan of korter duurt dan 30 dagen waarna de ambtenaar zich opnieuw ziek meldt, geen nieuwe periode van 26 weken inluidt. Tevens wordt duidelijk gemaakt dat na ommekomst van de periode van 26 weken niet eerst nog de termijn van 30 kalenderdagen, genoemd in de derde volzin van het negende lid, gaat lopen, maar direct de aanspraak op vakantie verminderd wordt.

De op het vorenstaande betrekking hebbende wijzigingen van het ARAR, het AOB en het Ambtenarenreglement Staten-Generaal zijn nagenoeg gelijklopend. In het artikelsgewijze gedeelte van deze nota van toelichting worden zij daarom gezamenlijk toegelicht. Alsdan dient onder het begrip ambtenaar tevens te worden verstaan de werknemer in de zin van het AOB.

Het besluit is getoetst volgens de beknopte vragenlijst van de Aanwijzingen inzake de toetsing van ontwerpen van wet en van algemene maatregel van bestuur. Bedoelde toetsing wees uit dat de wijzigingen uit een oogpunt van deregulering geen bezwaren ontmoeten.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdeel C, artikel II, onderdeel C en artikel III, onderdeel C

Hierin zijn de in het voorgaande bedoelde bepalingen neergelegd met betrekking tot de verlofstuwmeren. Het voorschrift dat de ambtenaar (met een volledige werktijd) per jaar ten minste 120 uur vakantie

opneemt, leidt er in samenhang met een reeds geldende bepaling toe dat de ambtenaar per jaar (tenminste) drie weken vakantie opneemt waarvan er twee aaneengesloten dienen te zijn. Benadrukt wordt dat met de overboeking van de – gemaximeerde – niet genoten vakantie naar het volgende kalenderjaar de belanghebbende in feite gedwongen wordt om de aanspraken die er in het volgende jaar bijkomen volledig op te nemen. Anders ontstaat een verlies van aanspraken.

Opgemerkt wordt nog dat een escapebepaling is opgenomen op grond waarvan het management kan toestaan dat in individuele gevallen tijdelijk extra dagen worden overgeboekt.

Artikel I, onderdeel D, artikel II, onderdeel D en artikel III, onderdeel D

De ambtenaar houdt recht op het betaalde ouderschapsverlof over een maximale periode van zes maanden voor ten hoogste de helft van de voor hem geldende arbeidsduur per week. Dit sluit ook aan op de Wet op het ouderschapsverlof (Stb. 1990, 562). Het nieuwe vierde lid maakt het echter mogelijk om voor een kortere aaneengesloten periode langer verlof op te nemen of voor een langere aaneengesloten periode korter verlof, mits de totale aaneengesloten periode van verlof niet langer is dan een jaar. Alle variaties zijn hierdoor mogelijk geworden, mits de maximale totale aanspraak aan verlofuren die een ambtenaar voor zes maanden heeft door de combinatie van het aantal verlofuren en de aaneengesloten verlofperiode niet wordt overschreden (bijvoorbeeld maximaal 25% verlofuren over een periode van een jaar of maximaal 100% over een periode van 3 maanden). Het betreft de maxima, zodat minder verlof opnemen eveneens mogelijk is (bijvoorbeeld verlof over twee maanden voor 100% of minder). Wanneer wordt afgeweken van de aanspraken waarop de ambtenaar recht heeft dient dat in overleg tussen de ambtenaar en zijn bevoegd gezag te worden geregeld. Uiteindelijk moet het bevoegd gezag met de afwijking instemmen. Indien dit wordt geweigerd kan de ambtenaar uitsluitend aanspraak maken op een verlofconstructie overeenkomstig het derde lid van artikel 33g van het ARAR.

Voorts is hierbij een terugbetalingsverplichting opgenomen voor het geval dat de ambtenaar tijdens de ouderschapsverlofperiode of binnen een jaar na afloop van de periode van ouderschapsverlof ontslag verleend wordt op verzoek dan wel niet op verzoek op grond van aan de ambtenaar te wijten feiten of omstandigheden. Doordat in de nieuwe constructie in principe allerlei verlofsituaties mogelijk zijn, waaronder drie maanden vol verlof, kan het voor de ambtenaar verleidelijk zijn om – eventueel na het bevallingsverlof – drie maanden doorbetaald verlof op te nemen om vervolgens aansluitend aan die periode met ontslag te gaan. Mede daarom zal de terugbetalingsverplichting reeds van toepassing zijn indien er toepassing wordt gegeven aan artikel I, onderdeel B, tweede lid, van dit besluit. Ontslag op verzoek gevolgd door een overgang binnen een maand naar een nieuwe functie binnen de rijksoverheid wordt voor deze terugbetalingsverplichting niet als ontslag beschouwd. De terugbetalingsverplichting houdt in dat hetgeen over de totale verlofperiode is doorbetaald over de verlofuren, terugbetaald moet worden. Het verdient aanbeveling om het bestaan van de terugbetalingsverplichting uitdrukkelijk te vermelden bij de verlofverlening, zodat de ambtenaar zich welbewust is van de verplichting die hem opgelegd kan worden indien hem tijdens of na een ouderschapsverlofperiode ontslag verleend wordt.

Artikel I, onderdeel E, artikel II, onderdeel E en artikel III, onderdeel E

Met betrekking tot de uitkering bij overlijden is (onder meer) bepaald dat op die uitkering in mindering wordt gebracht de bezoldiging die

reeds voor zijn overlijden aan de ambtenaar is betaald over een na zijn overlijden gelegen tijdvak. Voorts wordt op die uitkering in mindering gebracht het bedrag dat gemoeid is met de door de ambtenaar voor zijn overlijden teveel genoten vakantie. De redactie van die bepalingen (artikel 102, vijfde lid, van het ARAR, artikel 60, vijfde lid, van het AOB en artikel 134, vijfde lid, van het Ambtenarenreglement Staten-Generaal) is imperatief gesteld. Hierdoor kan misverstand ontstaan over het antwoord op de vraag of dergelijke verrekeningen ook kunnen plaatsvinden bij de uitbetaling aan de nagelaten betrekkingen of de rechtverkrijgenden van de ambtenaar van nog niet vergolden aanspraken van de ambtenaar op bij voorbeeld de Interimregeling ziektekosten ambtenaren 1982 en vakantie-uitkering. Op dit punt ware daarom meer duidelijkheid te verschaffen. Daarbij is overwogen dat het in voorkomende gevallen zelfs de voorkeur verdient een schuld van de overleden ambtenaar aan de werkgever te verrekenen met de boedel, mede omdat de nagelaten betrekkingen of de rechtverkrijgenden andere personen kunnen zijn dan die aan wie de overlijdensuitkering wordt uitbetaald. Met de hierbedoelde wijziging wordt bereikt dat een volgorde wordt aangegeven in de verrekening van de schuld van de overleden ambtenaar: eerst verrekening met de nagelaten betrekkingen en daarna – eventueel nog – met de uitkering bij overlijden.

Artikel V

Voor wat betreft het ouderschapsverlof treedt deze regeling in werking met ingang van de tweede dag na de datum van het Staatsblad waarin het geplaatst wordt en werkt terug tot en met 1 oktober 1991. In het tweede lid van dit artikel wordt op de terugwerkende kracht een uitzondering gemaakt voor de terugbetalingsverplichting voor de ambtenaar voor wie reeds voor de inwerkingtreding van dit besluit een ouderschapsverlofperiode is aangevangen op basis van de hoofdregel in artikel 33g, derde lid, van het ARAR. Voor de ambtenaar voor wie reeds een verlofperiode is aangevangen vooruitlopend op de inwerkingtreding van artikel 33g, vierde lid, van het ARAR zoals dit in dit besluit is opgenomen, geldt de terugbetalingsverplichting dus wel.

De Minister van Binnenlandse Zaken,
C. I. Dales